

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jana Rutsche a soudců Mgr. Heleny Konečné a JUDr. Pavla Kumprechta ve věci

žalobce: **L. K.**
zastoupen Mgr. Ladislavem Preclíkem, advokátem
se sídlem v Hradci Králové, Velké náměstí 135/18

proti
žalovanému: **Vězeňská služba ČR, věznice Valdice**
se sídlem nám. Míru 55, Valdice

v řízení o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem

takto:

- I. Žaloba se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou ze dne 20. 4. 2017, doručenou krajskému soudu dne 21. 4. 2017, domáhá ochrany před nezákonným zásahem žalovaného ve smyslu § 82 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).
2. Předně uvedl, že rozhodnutím ředitele věznice Valdice ze dne 13. 4. 2017, čj. VS 6822100001/04/17-22/NVT/1, mu byla uložena povinnost uhradit náklady výkonu

trestu odnětí svobody dle ustanovení § 35 odst. 1 zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o výkonu trestu odnětí svobody“), za období 3 - 2017 v částce 1.500 Kč. Připomněl obsah tohoto rozhodnutí s tím, že zásah žalovaného spočívá v tom, že současně s vydáním rozhodnutí provedl srážku z přijatých peněz, což zkracuje žalobce v právu dobrovolné úhrady.

3. Přistupuje-li žalovaný ke srážce z přijatých peněz žalobce, pak je to však možné pouze pro pravomocný a vykonatelný exekuční titul, kdy žalobce dobrovolně nesplnil povinnost z exekučního titulu a neplnění povinnosti žalobcem je překážkou pro jeho případné přearažení do věznice s mírnějším režimem či pro podmíněné propuštění.
4. Dále žalobce zrekapituloval právní úpravu dopadající na srážky k úhradě nákladů výkonu trestu odnětí svobody, zejména poukázal na ustanovení § 152 a § 152a trestního řádu, § 25 odst. 4, § 35 odst. 1 a 2 a § 36 odst. 3 zákona o výkonu trestu odnětí svobody, na ustanovení § 8 odst. 2 a 4, § 9 odst. 1 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 10/2000 Sb., o srážkách z odměny osob, které jsou ve výkonu trestu odnětí svobody zaměstnány, o výkonu rozhodnutí srážkami z odměny těchto osob a chovanců zvláštních výchovných zařízení a o úhradě dalších nákladů (dále jen „vyhláška č. 10/2000 Sb.“), a na § 18 odst. 2 a 3 nařízení generálního ředitele Vězeňské služby ČR č. 43/2010, o postupu při rozúčtování odměn osob, které jsou ve výkonu trestu odnětí svobody a v ústavu zabezpečovací detence zaměstnány, o úhradě nákladů spojených s výkonem vazby a trestu odnětí svobody a o evidenci finančních prostředků obviněných a odsouzených (dále jen „nařízení GR VS č. 43/2010“). Dle jeho názoru není Generální ředitelství VS k vydání tohoto nařízení, neboť pouze Ministerstvo spravedlnosti je oprávněno vyhláškou stanovit podrobnosti úhrady nákladů výkonu trestu, generální ředitel VS toto oprávnění nemá a věta druhá ustanovení § 18 odst. 3 nařízení GR VS služby č. 43/2010 je v rozporu se zákonem.
5. Žalobce shrnul, že ředitel věznice je oprávněn vydat exekuční titul pro úhradu nákladů výkonu trestu, nesplní-li odsouzený dobrovolně tuto povinnost ve stanovené lhůtě, stává se exekuční titul vykonatelným a ředitel věznice je oprávněn nařídít daňovou exekuci způsobem dle § 36 odst. 3 zákona o výkonu trestu odnětí svobody.
6. Dle žalobce je možno peněžní prostředky na kontě „R“ převést pouze na konto „E“ nebo „O“, kde je možno tyto peníze exekučně postihnout toliko příkázáním pohledávky pro náklady výkonu trestu. Není však možno uplatnit způsob, který zákon nezná, a to „srážkou z přijatých peněz z konta R“, který zavedl generální ředitel VS, aniž by k tomu byl oprávněn a navíc pro
7. nepravomocný a nevykonatelný exekuční titul.
8. Žalobce proto žádal, aby krajský soud vydal rozsudek, kterým by určil nezákonnost srážek „z přijatých peněz pro nepravomocné a nevykonatelné rozhodnutí ředitele věznice Valdice ze dne 13. 4. 2017, čj. VS 6822100001/04/17-22/NVT/1, a zakázal žalovanému, aby v porušování žalobcova práva pokračoval“.
9. Ve vyjádření k žalobě žalovaný pro účely povahy žalobcem napadené činnosti žalovaného při zabezpečování povinnosti hradit náklady výkonu trestu poukázal na úpravu výkonu trestu odnětí svobody v trestním zákoníku, trestním řádu a podrobnou úpravu podmínek výkonu trestu odnětí svobody ve speciálním zákoně, tj. zákoně

o výkonu trestu odnětí svobody, vyhl. č. 10/2000 Sb. a nařízení GŘ VS č. 43/2010, o postupu pro rozúčtování odměn osob, které jsou ve výkonu trestu odnětí svobody a v ústavu zabezpečovací detence zaměstnány, o úhradě nákladů spojených s výkonem vazby a trestu odnětí svobody a o evidenci finančních prostředků obviněných a odsouzených.

10. Konstatoval, že rozhodnutí ředitele věznice, kterým byla žalobci na základě § 35 odst. 1 zákona o výkonu trestu odnětí svobody uložena povinnost uhradit neuhrazené náklady výkonu trestu, splňuje standardní formální náležitosti rozhodnutí správního orgánu a náležitosti stanovené § 22 a násl. nařízení GŘ VS č. 43/2010. Podanou žalobu označil za nepřipustnou podle § 85 s. ř. s., protože žalobce se mohl domáhat ochrany nebo nápravy jinými právními prostředky, a to nejprve stížností proti předmětnému rozhodnutí ředitele věznice dle § 9 odst. 2 vyhlášky o srážkách z odměn odsouzeného, poté žalobou podle § 65 odst. 1 s. ř. s., což sice učinil, ale nevyčkal, jak o podané stížnosti rozhodne generální ředitel VS. Teprve poté, co by nedosáhl změny rozhodnutí ředitele věznice, by se mohl bránit žalobou podle § 65 s. ř. s.
11. K vykonatelnosti rozhodnutí ředitele věznice o uložení povinnosti uhradit neuhrazené náklady výkonu trestu odnětí svobody žalovaný připomněl, že i kdyby žalobce podal stížnost proti danému rozhodnutí, tak tato stížnost nemá podle § 9 odst. 2 vyhl. č. 10/2000 Sb. odkladný účinek.
12. K tvrzení žalobce, že Generální ředitelství VS není zmocněno k vydání předmětného nařízení, kterým se náklady výkonu trestu uhradí jiným způsobem, než je uveden v ustanovení § 36 odst. 3 zákona o výkonu trestu odnětí svobody, žalovaný uvedl, že zmíněné nařízení bylo vydáno podle § 1 odst. 2 zákona č. 555/1992 Sb. v návaznosti na vyhlášku č. 10/2000 Sb. a zákon o výkonu trestu odnětí svobody.
13. Žalovaný odmítl i tvrzení žalobce, že mu zkrácení práva k dobrovolné úhradě nákladů výkonu trestu působí újmu. Uvedl, že otázka zákonné povinnosti odsouzeného uhradit neuhrazené náklady výkonu trestu odnětí svobody, ani způsob uhrazení těchto nákladů není součástí programu zacházení. Obsah programu zacházení, jeho realizace a vyhodnocování podléhá stanovené právní úpravě § 40 a § 41 zákona o výkonu trestu odnětí svobody a § 36 a násl. vyhl. č. 345/1999 Sb., kterou se vydává řád výkonu trestu odnětí svobody, ve znění pozdějších předpisů (dále jen vyhl. č. 345/1999 Sb.). Žalobce je zařazen v rámci věznice se zvýšenou ostrahou do I. přístupné skupiny vnitřní diferenciaci a je hodnocen tak, že program zacházení plní a že výkon trestu odnětí svobody u něj plní svůj účel.
14. Žalovaný má zato, že při rozúčtování peněz doručených do věznice žalobci a při dalším nakládání s nimi postupoval v souladu s ustanovením § 25 odst. 1 a § 25 odst. 4 zákona o výkonu trestu odnětí svobody ve spojení s § 5 odst. 1 a § 18 nařízení GŘ VS č. 43/2010. Při předepisování úhrady nákladů výkonu trestu a vydání rozhodnutí ředitele věznice o povinnosti uhradit náklady výkonu trestu odnětí svobody postupoval podle § 35 odst. 1 zákona o výkonu trestu odnětí svobody a podle § 8 odst. 2 a 4 a § 9 vyhl. č. 10/2000 Sb., a § 22 a násl. nařízení GŘ VS č. 43/2010.
15. Závěrem žalovaný označil žalobu za nedůvodnou, přičemž s ohledem na svou argumentaci navrhl, aby byla jako nepřipustná odmítnuta.

16. Při jednání soudu konaném dne 24. 4. 2018 setrvaly obě strany sporu na svých argumentech a procesních návrzích.
17. Krajský soud v řízení podle části třetí hlavy druhé dílu třetího zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), dospěl k následujícím skutkovým zjištěním a právním závěrům, přičemž žalobu důvodnou neshledal.
18. Z předloženého správního spisu vyplynuly následující skutečnosti:
19. Rozhodnutím ředitele věznice Valdice ze dne 13. 4. 2017, čj. VS 6822100001/04/17-22/NVT/1, byla žalobci uložena povinnost uhradit náklady výkonu trestu odnětí svobody dle ustanovení § 35 odst. 1 zákona o výkonu trestu za období 3-2017 v částce 1.500 Kč, a to do 30 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí. V odůvodnění rozhodnutí je mimo jiné uvedeno, že srážkou z přijatých peněz bylo uhrazeno 1.500 Kč. Žalobce proti tomuto rozhodnutí, které převzal dne 18. 4. 2017, podal stížnost, která byla rozhodnutím generálního ředitele Vězeňské služby ČR ze dne 17. 5. 2017 (tj. po podání této žaloby), čj. VS-51461-1/ČJ-2017-800073-22RVO, zamítnuta a napadené rozhodnutí potvrzeno s odůvodněním, že v postupu věznice nebylo shledáno pochybení při určení výše nákladů výkonu trestu odnětí svobody, a tento výpočet byl současně v odůvodnění uveden.
20. Ustanovení § 82 s. ř. s. stanoví, že každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením (dále jen „zásah“) správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, se může žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný.
21. Pod pojmem zásahu se rozumí velké množství faktických činností správních orgánů, ke kterým jsou různými zákony oprávněny. Jedná se obecně o úkony, které nejsou činěny formou rozhodnutí, ale přesto jsou závazné pro osoby, vůči nimž směřují. Tyto osoby jsou povinny na jejich základě něco konat, nějaké činnosti se zdržet nebo nějaké jednání strpět, a to na základě jak písemného, tak i faktického pokynu či příkazu. Při nedodržení zákona nebo překročení jeho rámce, by se mohlo jednat o nezákonný zásah. Nemůže se však o něj jednat, plní-li správní orgán své úkoly v rámci svých pravomocí a kompetencí způsobem, který zákon umožňuje, resp. přímo stanoví. V této souvislosti lze poukázat na čl. 2 odst. 3 Ústavy, dle něhož lze státní moc uplatňovat jen v případech, v mezích a způsoby, které stanoví zákon, a čl. 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, kdy státní moc lze uplatňovat jen v případech a v mezích stanovených zákonem, a to způsobem, který tento zákon stanoví.
22. V daném případě žalobce podal žalobu na ochranu před nezákonným zásahem, který měl spočívat v tom, že mu jsou srážky na náklady výkonu trestu prováděny na základě nepravomocného a nevykonatelného rozhodnutí ředitele věznice, přičemž žalobce zároveň tvrdí, že je tímto postupem zbaven práva dobrovolné úhrady těchto nákladů.
23. Povinnost nahradit státu náklady spojené s výkonem trestu odnětí svobody stanoví § 152 odst. 1 písm. d) zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (dále jen „trestní řád“), dle něhož má obžalovaný v případě, že byl pravomocně uznán vinným, povinnost nahradit státu náklady spojené s výkonem trestu odnětí svobody. Podle ustanovení § 152 odst. 4 téhož zákona „[ú]hradu nákladů spojených s výkonem trestu odnětí svobody upravuje

zákon o výkonu trestu odnětí svobody.“ Podle § 152a citovaného zákona „[p]ři správě placení pohledávek uvedených v § 152 odst. 1 se postupuje podle daňového řádu.“

24. *Dle ustanovení § 25 odst. 1 zákona o výkonu trestu odnětí svobody „[p]okud byly odsouzenému do věznice zaslány peníze, převedou se na jeho účet zřízený a vedený věznicí a odsouzený se o tom vyrozumí. Odsouzený nesmí mít u sebe během výkonu trestu finanční hotovost. Peníze zasláné odsouzenému výslovně na úhradu nákladů na zdravotní služby nehrazené z veřejného zdravotního pojištění, na úhradu regulačních poplatků a na nákup léčivých přípravků, potravin pro zvláštní lékařské účely a zdravotnických prostředků musí být uloženy na zvláštní účet, z něhož lze čerpat peníze pouze na úhradu uvedených nákladů (...).“ Podle odstavce 4 téhož ustanovení „[n]euhradí-li odsouzený rozsudkem stanovenou škodu nebo nemajetkovou újmu způsobenou trestným činem, pro který se nachází ve výkonu trestu, pohledávky spojené s trestním řízením, pohledávky vzniklé v souvislosti s poskytnutím nebo zajištěním zdravotních služeb a úhrady regulačních poplatků a doplateků nad rámec veřejného zdravotního pojištění, soudní a správní poplatky a škodu nebo nemajetkovou újmu, kterou způsobil Vězeňské službě během výkonu trestu, může k úhradě za poskytnuté zdravotní služby nehrazené z veřejného zdravotního pojištění a nákupu podle § 23 použít pouze polovinu peněžních prostředků podle odstavce 1 věty první a zbývající část peněžních prostředků může použít jen na úhradu těchto pohledávek; to neplatí pro peníze výslovně zasláné na úhradu nákladů uvedených v odstavci 1 věty třetí.“ Dle ustanovení § 35 odst. 1 téhož zákona je odsouzený povinen „hradit náklady výkonu trestu. Nelze-li tyto náklady srazit z odměny za práci, může věznice k jejich úhradě použít peněžní prostředky, které má odsouzený uloženy ve věznici. Výši nákladů výkonu trestu a podrobnosti její úhrady stanoví ministerstvo vyhláškou.“*
25. *Vyhláškou, na kterou § 35 odst. 1 zákona o výkonu trestu odnětí svobody odkazuje, je vyhl. č. 10/2000 Sb. V jejím § 8 a § 9 je upravena úhrada nákladů výkonu trestu z jiných příjmů a z peněz, které má odsouzený uloženy ve věznici. Podle § 8 odst. 2 uvedené vyhlášky se z peněz, které byly zaslány odsouzenému do věznice a které byly převedeny na jeho účet vedený věznicí, vyměří úhrada nákladů výkonu trestu ve výši 40 % ze součtu všech částek přijatých za předchozí měsíc. Úhrada nákladů výkonu trestu z těchto peněz se nepředepíše, pokud by nedosáhla za kalendářní měsíc 100 Kč. Podle § 8 odst. 4 cit. vyhlášky se výše úhrady nákladů výkonu trestu stanoví z čisté odměny a z ostatních zdrojů příjmů uvedených v odstavcích 1 a 2. Takto stanovená výše úhrady nákladů výkonu trestu smí včetně úhrady nákladů výkonu trestu stanovené podle odstavce 3 činit nejvýše 1.500 Kč za kalendářní měsíc. Podle § 9 odst. 1 téže vyhlášky vydá rozhodnutí o povinnosti k náhradě nákladů výkonu trestu podle § 8 ředitel věznice.*
26. *Další podrobnosti postupu vězeňské správy při správě financí osob vykonávajících trest odnětí svobody stanoví nařízení GR VS č. 43/2010. Podle § 18 tohoto nařízení všechny peníze, které odsouzený do věznice obdržel a přijal je, pokud nejsou určeny ke zvláštním účelům uvedeným v § 17, se rozdělí na dvě poloviny. Z toho se z první poloviny nejprve naplní konto s označením „C“ (paušální částka 500 Kč určená na dopravu a stravné odsouzeného po propuštění), zbylá část se převede na konto s označením „O“. Druhá polovina přijatých peněz se převede na konto s označením „R“ (§ 18 odst. 1 a 2). Peníze na kontě „R“ se ponechají do doby rozúčtování pracovní odměny. Pokud odsouzený nesplnil z pracovní odměny svou povinnost k úhradě nákladů výkonu trestu zcela, uhradí se z konta „R“ zbývající část povinnosti k úhradě nákladů výkonu trestu. Pokud*

má odsouzený pohledávky uvedené v § 25 odst. 4 zákona, převede se zůstatek na kontě „R“ na konto „E“, pokud odsouzený takové pohledávky nemá, na konto „O“, po rozúčtování pracovní odměny za kalendářní měsíc, ve kterém byly peníze zaúčtovány.

27. Ze spisového materiálu předloženého žalovaným vyplývá, že žalobce podepsal souhlas s přijetím finančních prostředků z účtu odsouzeného P. K., které byly poté převedeny na jeho účet vedený věznicí a rozděleny na dvě poloviny. Rozhodnutím ředitele věznice Valdice ze dne 13. 4. 2017, čj. VS 6822100001/04/17-22/NVT/1, byla žalobci uložena povinnost uhradit náklady výkonu trestu odnětí svobody dle ustanovení § 35 odst. 1 zákona o výkonu trestu za období 3-2017 v částce 1.500 Kč, a to do 30 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí. V odůvodnění rozhodnutí je mimo jiné uvedeno, že srážkou z přijatých peněz bylo uhrazeno 1.500 Kč. Uvedené skutečnosti nejsou mezi účastníky sporné. Žalobce v žalobě nerozporuje ani to, že měl povinnost hradit náklady výkonu trestu, ani samotný výpočet stanovené úhrady. Brojí pouze proti postupu zvolenému žalovaným při provádění srážek z peněžních prostředků na jeho účtu vedeném věznicí.
28. Žalobce zejména namítal, že žalovaný provedl srážku z jeho peněžních prostředků bez pravomocného a vykonatelného exekučního titulu a bez nařízení daňové exekuce, přestože dle jeho názoru z peněžních prostředků, které odsouzený obdrží ve věznici, nelze srazit prostředky na úhradu nákladů výkonu trestu jinak, než postupem dle daňového řádu.
29. Krajský soud se s požadavkem žalobce na nařízení daňové exekuce v dané situaci neztotožnil. S účinností od 1. 1. 2012 sice trestní řád v § 152a stanoví, že při správě placení pohledávek uvedených v § 152 odst. 1 daného zákona se postupuje podle daňového řádu, to však neznamená, že by jediným způsobem, jakým by se Vězeňská služba mohla domoci úhrady (dobrovolně neuhrazených) nákladů výkonu trestu, byl postup podle § 175 a násl. daňového řádu (tj. typicky provedením daňové exekuce). Tím by se stalo obsolentním ustanovení § 35 odst. 1 zákona o výkonu trestu odnětí svobody, což ale zákonodárce zjevně nezamýšlel, neboť novelizace, která do trestního řádu zavedla s účinností od 1. 1. 2012 ustanovení § 152a v citovaném znění, totiž ponechala beze změny ustanovení § 152 odst. 4 trestního řádu, podle něhož úhradu nákladů spojených s výkonem trestu odnětí svobody upravuje zákon o výkonu trestu odnětí svobody. V případě, kdy odsouzený má ve věznici uloženy peněžní prostředky, je Vězeňská služba oprávněna provést z jejich příslušné části srážku dle § 35 odst. 1 zákona o výkonu trestu odnětí svobody a není na místě provádět daňovou exekuci k vymožení své pohledávky za odsouzeným postupem dle daňového řádu a dle příslušného podzákonného předpisu přijatého k daňovému řádu (instrukce Ministerstva spravedlnosti č. 4/2012-INV-M). Navíc by ani žádný ze způsobů provedení daňové exekuce k tomu nebyl vhodný. V ustanovení § 178 odst. 5 daňového řádu jsou taxativně stanoveny způsoby, kterými lze provést daňovou exekuci. Z těchto způsobů by z povahy věci vůbec nepřipadalo v úvahu provedení exekuce srážkami ze mzdy, příkázáním pohledávky z účtu u poskytovatele platebních služeb (věznice není poskytovatelem platebních služeb – viz § 57 odst. 3 daňového řádu), prodejem movitých věcí, ani prodejem nemovitých věcí. Hypoteticky by snad bylo možné užít daňovou exekuci příkázáním jiné peněžité pohledávky, případně postižením jiných majetkových práv. V praxi by to ale znamenalo, že by věznice (v postavení správce daně) musela doručit exekuční příkaz sama sobě (v

postavení poddlužníka) a dlužníkovi (odsouzenému), teprve následně by mohla provést srážku dlužné částky.

30. Krajský soud tedy nepřisvědčil výkladu žalobce, podle něhož by se Vězeňská služba nemohla domoci (nedobrovolně) úhrady nákladů výkonu trestu jinak, než cestou daňové exekuce, neboť ustanovením § 35 odst. 1 zákona o výkonu trestu odnětí svobody má výslovně založeno oprávnění použít k úhradě uvedených nákladů peněžní prostředky, které má odsouzený uložené ve věznici. Vymáhání neuhrazených nákladů výkonu trestu postupem podle daňového řádu je dle názoru krajského soudu namístě až v okamžiku, kdy tyto náklady nelze srazit z peněžních prostředků, které má odsouzený uložené ve věznici (ani z odměny odsouzeného za práci). V rozporu se zákonnou úpravou tak není ani ustanovení § 18 nařízení GŘ VS č. 43/2010.
31. Zcela nepřipadný je poukaz žalobce na ustanovení § 36 odst. 3 zákona o výkonu trestu odnětí svobody. Žalobce totiž v žalobě citoval zmíněné ustanovení ve znění účinném do 31. 12. 2013. Po novelizaci provedené zákonem č. 276/2013 Sb. však toto ustanovení vůbec není relevantní pro nyní posuzovanou věc. Nyní zmíněné ustanovení § 36 upravuje toliko povinnost nahradit „další náklady spojené s výkonem trestu“, jako jsou náklady na odeslání nepředaných věcí nebo balíčku, náklady na zdravotní služby podle § 28 odst. 2 písm. k) zákona a na regulační poplatky atd.
32. Žalobce namítal i to, že k předmětným srážkám došlo dříve, než bylo rozhodnutí pravomocné a vykonatelné. Je pravdou, že ředitel věznice Valdice ve svém rozhodnutí stanovil žalobci povinnost uhradit náklady výkonu trestu „do 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí“ a přesto již téhož dne žalovaný provedl srážku z peněžních prostředků nacházejících se na žalobcově účtu „R“. Bezpochyby jde o postup nesprávný, neboť neodpovídá formulaci o stanovené lhůtě ve výroku rozhodnutí. Dle názoru krajského soudu se však nejedná o pochybení takové intenzity, které by ve svém důsledku vedlo ke zkrácení práv žalobce a naplnilo obsah pojmu nezákonný zásah ve smyslu ustanovení § 82 s. ř. s., neboť žalobci tímto postupem de facto žádná újma způsobena nebyla. Žalobce sice namítal, že mu postupem žalovaného byla znemožněna dobrovolná úhrada nákladů výkonu trestu, avšak ze správního spisu nevyplývá, a žalobce to ani netvrdí, že by vůbec kdy projevil úmysl předmětné náklady výkonu trestu dobrovolně hradit, což při jednání soudu potvrdil i žalovaný. Pokud žalobce současně namítl, že by se nedobrovolná úhrada mohla projevit v jeho hodnocení pro účely řízení o přerázení do věznice s mírnějším režimem či pro řízení o podmíněném propuštění, žalovaný k této (nutno podotknout, že pouze hypotetické) námitce ve vyjádření k žalobě vysvětlil, že plnění povinnosti odsouzeného uhradit náklady výkonu trestu odnětí svobody není součástí programu zacházení a nepromítá se do jeho hodnocení, jak je patrné z § 40 a § 41 zákona o výkonu trestu odnětí svobody a z ustanovení § 36 a násl. vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 345/1999 Sb. Žalobce ostatně ani netvrdil, že by k těmto negativním důsledkům skutečně došlo. Navíc nelze přehlédnout, že žalovaný provedl předmětnou srážku z té části finančních prostředků, ke které měl žalobce v souladu s § 25 odst. 4 zákona o výkonu trestu odnětí svobody omezené dispoziční právo, proto je v konečném důsledku bez praktického významu to, že ke srážce peněz došlo dříve, než by odpovídalo v rozhodnutí stanovené lhůtě.
33. Krajský soud tedy uzavírá, že se v daném případě nejednalo o zásah, který by měl důsledky předpokládané právní úpravou poskytující ochranu před nezákonnými zásahy.

V projednávané věci se tak nejednalo o zásah, který by bylo možno označit za nezákonný ve smyslu ustanovení § 82 s. ř. s.

34. Pro úplnost nutno dodat, že krajský soud se neztotožnil s názorem žalovaného, že je žaloba nepřipustná podle § 85 s. ř. s., protože se žalobce mohl domáhat ochrany nebo nápravy jinými právními prostředky (nejprve stížností proti předmětnému rozhodnutí ředitele věznice dle § 9 odst. 2 vyhl. č. 10/2000 Sb, kdy však nevyčkal jejího vyřízení, poté žalobou podle § 65 odst. 1 s. ř. s. proti případnému zamítavému rozhodnutí generálního ředitele VS ČR). Jak je již shora uvedeno, žalobce se domáhal soudní ochrany v řízení podle § 82 a násl. s. ř. s. Svou žalobu výslovně označil jako nezákonný zásah, přičemž z obsahu i petitu žaloby je zřejmé, že nezpochybňoval rozhodnutím stanovenou výši nákladů výkonu trestu, která mu byla stanovena, ale brojil proti postupu žalovaného při samotném provedení srážky z jeho peněžních prostředků na příslušných účtech ve věznici. Nenapadal tedy rozhodnutí ředitele věznice, kterým mu byla uložena povinnost uhradit náklady výkonu trestu, ale samotný postup žalovaného, který následoval po vydání rozhodnutí, tj. způsob provedení příslušné srážky finančních prostředků.
35. Jestliže je tedy podle ustanovení § 85 s. ř. s. žaloba proti nezákonnému zásahu správního orgánu nepřipustná, lze-li se ochrany nebo nápravy domáhat jinými právními prostředky, o takovou situaci v daném případě nešlo, neboť žalobce se proti jím žalovanému zásahu jinými právními prostředky ochrany domáhat nemohl. Z uvedeného je rovněž zřejmé, že ani nevyčkání vyřízení stížnosti proti rozhodnutí ředitele věznice o stanovení povinnosti úhrady nákladů výkonu trestu odnětí svobody nepovažuje krajský soud za překážku podání této žaloby pro nevyčerpání opravných prostředků. Stížnost byla totiž přípustná a mohla směřovat jen proti vypočtené výši nákladů výkonu trestu (§ 9 odst. 2 vyhl. č. 10/2000 Sb.). Stížností tedy nebylo možno brojit proti samotnému provedení srážky peněz, tj. proti tomu úkonu žalovaného, který žalobce označil za nezákonný zásah.
36. Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 s. ř. s. Dle odstavce 1 tohoto ustanovení má účastník, který měl ve věci plný úspěch právo na náhradu nákladů řízení před soudem. Žalobce neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný náhradu nákladů nenárokoval a ze spisu nevyplývá, že by mu v průběhu řízení před krajským soudem nějaké náklady nad běžnou úřední činnost vznikly.

Poučení:

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům (§ 54 odst. 5 s. ř. s.).

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, který o ní také rozhoduje.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje,

vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Hradec Králové 27. dubna 2018

JUDr. Jan Rutsch v. r.
předseda senátu